

Situacionistička internacionala

Uputstvo za oružanu pobunu

Ako priča o revoluciji danas deluje apsurdno, to je samo zato što je organizovani revolucionarni pokret odavno nestao s političke scene modernih zemalja koje raspolažu najvećim potencijalom za odlučujući društveni preobražaj. Ali, *sve ostale alternative* su još apsurdnije, zato što podrazumevaju prihvatanje postojećeg stanja, na ovaj ili onaj način. Ako je termin „revolucionarno“ danas lišen unutrašnjeg naboja, do te mere da se koristi u reklamnoj industriji pri opisivanju najmanjih izmena u procesu proizvodnje robe, onda razlog treba tražiti u činjenici da više niko ne ukazuje na mogućnost neke suštinski *poželjne* promene. Revolucionarni projekat se danas našao pred sudom istorije: optužuju ga zbog neuspeha, zato što je uspeo da stvori samo nove oblike otuđenja. Sve se svodi na konstataciju da se vladajuće društvo pokazalo sposobnim da se na svim nivoima stvarnosti odbrani daleko uspešnije nego što su to revolucionari očekivali. Ali, to ne znači da je time postalo prihvatljivije. Stvar je u samo u tome da revoluciju treba ponovo izmisliti.

To nas suočava sa određenim problemima, za koje bi narednih godina trebalo ponuditi teorijska i praktična rešenja. U sažetom obliku možemo pomenuti teme kojima bi se što hitnije trebalo pozabaviti.

Među tendencijama ka ponovnom udruživanju, koje se ovih godina ispoljavaju u raznim manjinskim frakcijama evropskog radničkog pokreta, trebalo bi izdvojiti i podržati samo one najradikalnije: one koje polaze od programa radničkih saveta. Ne sme se gubiti iz vida da neki elementi skloni izazivanju pometnje nastoje da se umešaju u raspravu o ovim pitanjima (videti, na primer, nedavno postignut dogovor između „levičarskih“ filozofsko-socioloških časopisa raznih zemalja).

Grupe koje teže stvaranju revolucionarne organizacije novog tipa, nailaze na velike teškoće kada unutar takvih organizacija pokušavaju da uspostave novi tip ljudskih odnosa. Nema sumnje da stalni društveni pritisak ne pogoduje takvim pokušajima. Ali, ukoliko se u tome ne uspe, pomoću još neisprobanih eksperimentalnih metoda, nikada nećemo iskoračiti iz začaranog kruga specijalizovane politike. Zahtev za učešćem svih, umesto da bude apsolutna praktična nužnost za jednu zaista novu organizaciju, a potom i za organizaciju društva u celini, svodi se na nivo apstraktnih i moralističkih lepih želja. Iako borci više nisu pûki izvršioc i odluka partijskih lidera, ipak se izlažu opasnosti da budu svedeni na nivo posmatrača onih među njima koji se smatraju najkvalifikovanijim za vođenje politike kao specijalizovane delatnosti i da tako reprodukuju isti onaj pasivni odnos koji je bio glavno obeležje starog sveta.

Kreativnost i učešće ljudi mogu se podstaći zajedničkim projektima, koji se eksplicitno bave svim aspektima života. Jedini način da se „mase probude“ jeste da im se ukaže na strahovit raskorak između moguće konstrukcije života i njegovog sadašnjeg siromaštva. Bez kritike svakodnevnog života, revolucionarna organizacija postaje izdvojena sredina, podjednako konvencionalna i, u krajnjoj liniji, podjednako pasivna kao i ona letovališta koja služe kao ambijenti specijalizovani za upražnjavanje moderne dokolice. Sociolozi kao što je Anri Rejmon, koji je izučavao slučaj turističkog mesta Palinuro, izneli su na videlo mehanizam spektakla koji tamo, na nivou igre, reprodukuje odnose koji vladaju u globalnom društvu. Ali, on je naivno pohvalio, na primer, „mnoštvo mogućnosti za ljudske kontakte“, ne shvatajući da pûko kvantitativno povećanje broja tih kontakata ne doprinosi njihovom kvalitetu, već ih ostavlja podjednako površnim i ispraznim kao i ma gde drugde. Čak i unutar revolucionarne grupe koja je u najvećoj meri antihijerarhijska i libeterska, komunikacija među ljudima nije nužno zagarantovana postojanjem zajedničkog političkog programa. Sociolozi, naravno, podržavaju reformu svakodnevnog života i kompenzaciju u vidu godišnjih odmora. Ali, revolucionarni projekat ne može da prihvati klasični pojam

igre koja je prostorno, vremenski i kvalitativno ograničena. Revolucionarna igra stvaranja života protivi se svim uspomenama na prošle igre. Da bi ponudila neku protivtežu načinu života koji se vodi tokom 49 nedelja rada, turistička sela „Mediterranskog kluba“ se oslanjaju na polinezijski bofl od ideologije – donekle slično Francuskoj revoluciji, koja se predstavljala kao travestija republikanskog Rima ili kao što današnji revolucionari sebe uglavnom zamišljaju ili predstavljaju u *ulozi aktiviste*, boljševičkog ili nekog drugog tipa. Revolucija svakodnevnog života ne bi smela da svoju poeziju pozajmljuje iz prošlosti, već samo iz budućnosti.

Marksistička teza o *uvećanju slobodnog vremena* doživela je neke opravdane kritičke korekcije, na osnovu iskustava sa ispraznom dokolicom u modernom kapitalizmu: sada je jasno da je preduslov pune slobode vremena preobražaj rada i njegovo prisvajanje, s ciljevima i u uslovima koji se po svemu razlikuju od onih koji određuju današnji prinudni rad (uporediti sa stavovima grupa koje objavljuju časopis *Socialisme ou Barbarie* u Francuskoj, *Solidarity for the Workers* u Engleskoj i *Alternative* u Belgiji). Ali, oni koji naglasak stavljaju isključivo na nužnost promene samog rada i njegove racionalizacije, koja bi ga učinila privlačnijim, rizikuju da zanemarivanjem slobodne sadržine života (to jest, razvoja materijalno utemeljene kreativne moći, koja prevazilazi tradicionalne kategorije radnog vremena i dokolice) obezbede ideološko pokriće za harmonizaciju postojećeg proizvodnog sistema u cilju njegove *veće efikasnosti i isplativosti*, jer ne dovode u pitanje *samo iskustvo* rada u takvoj proizvodnji i nužnost takvog načina života. Slobodno konstruisanje celokupnog prostora-vremena ličnog života predstavlja osnovni zahtev, koji treba braniti od svih snova o harmoniji koje nam serviraju ambiciozni menadžeri predstojeće društvene reorganizacije.

Različiti aspekti dosadašnje situacionističke aktivnosti mogu se razumeti samo iz perspektive novog izbijanja revolucije, koja će biti u isti mah kulturna i društvena i čije će polje delovanja od samog početka biti mnogo šire nego u svim njenim prethodnim pokušajima. SI ne želi da vrbuje učenike ili sledbenike, već da okupi ljude sposobne da se posvete tom zadatku u godinama koje slede, s najvećom predanošću i ne obazirući se na etikete kojima će ih častiti. To znači da se moramo odreći ne samo ostataka specijalizovanih umetničkih aktivnosti, već i ostataka specijalizovane politike, a naročito onog posthrišćanskog mazohizma svojstvenog tolikom broju intelektualaca iz te oblasti. Ne tvrdimo da smo stvorili neki novi revolucionarni program. Samo kažemo da će taj program u nastajanju jednoga dana osporiti postojeću stvarnost i da ćemo učestvovati u tom pokretu osporavanja. Šta god da se desi sa svakim od nas pojedinačno, novi revolucionarni pokret neće nastati ako ne uzme u obzir ono na čemu smo zajednički radili i što se može sažeto definisati kao prelaz sa stare teorije o permanentnoj revoluciji ograničenog obima na teoriju opšte permanentne revolucije.

SI br. 6, avgust 1961.

Anarhistička biblioteka

Anti-Copyright

31. 05. 2012.

Situacionistička internacionala

Uputstvo za oružanu pobunu

1961.

Preveo Miodrag Marković, 2008.

Instructions pour une prise d'armes, Internationale Situationniste 6, Paris, août 1961. Časopis Gradac (Čačak) br. 164-165-166, *Situacionistička internacionala*, izbor tekstova, 2008, str. 121-122.

<http://anarhisticka-biblioteka.net>